

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

2

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 054-01-1/2018/1
Ljubljana, 8. 10. 2018

Gospod
Alojz Kovšca
Predsednik
Državnega sveta

Zadeva: Pobudi Statističnemu uradu Republike Slovenije glede spremljanja podatkov o številu prejemnikov minimalnih plač ter plačah po individualnih in kolektivnih pogodbah

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlaga, da Državni svet na Statistični urad Republike Slovenije naslovi naslednji pobudi:

- 1. Statistični urad Republike Slovenije naj ponovno uvede mesečno spremljanje in posredovanje podatkov o plačah po kolektivnih in individualnih pogodbah ter o številu prejemnikov minimalne plače na pet mestni ravni standardne klasifikacije dejavnosti (SKD 2008).**
- 2. Statistični urad Republike Slovenije naj začne spremljati plače v zasebnem sektorju po delovnih mestih in objavljati povprečne zneske posameznih elementov plač (osnovne plače, dodatki za neugoden delovni čas in težke pogoje dela, dodatek za delovno dobo in za delovno uspešnost) ter višine plač po spolu.**

Obrazložitev:

Konec leta 2015 so socialni partnerji prejeli obvestilo, da Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) nima več ustrezne pravne podlage za objavljane podatkov iz obrazca 1-ZAP/M in zato ne bo več objavljala in posredovala podatkov o izplačanih plačah po kolektivnih in individualnih pogodbah ter številu oseb, ki so prejele minimalno plačo po dejavnostih (na ravni 5-mestne šifre

SKD). V obrazložitvi je AJPES pojasnil, da večji uporabniki statističnih podatkov (Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Združenje delodajalcev Slovenije, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije) teh podatkov ne potrebujejo zelo pogosto in zato njihova objava ni potrebna, pri čemer slednjega pri socialnih partnerjih dejansko niso preverili. Nadalje je AJPES obrazložil, da Statistični urad Republike Slovenije (SURS) pripravlja nove postopke spremljanja navedenih podatkov, ki naj bi bili pripravljeni do sredine leta 2017.

Delojemalske in delodajalske organizacije se z ukinitvijo spremljanja in objavljanja navedenih podatkov niso strinjale in so se odzvale s pripravo protestnega pisma, naslovljenega na Vlado Republike Slovenije, SURS in AJPES. Aktualni podatki so namreč nujni za vsakdanje delo socialnih partnerjev in za kakovosten socialni dialog, tako na ravni dejavnosti kot podjetij.

Kljub temu, da smo že oktobra 2018, podatki o številu prejemnikov minimalne plače v Sloveniji in po dejavnostih še vedno niso objavljeni. To omogoča manipulacije in zavajanje glede števila prejemnikov. Zato bi bilo treba podatke o prejemnikih minimalne plače ponovno spremljati na ravni 5-mestne šifre SKD.

Vodstvo SURS se je na protestno pismo odzvalo in sklicalo sestanek s socialnimi partnerji. Na sestanku je bilo pojasnjeno, da pri spremljanju števila prejemnikov minimalnih plač na osnovi iREK prihaja do težav, saj se REK obrazci popravljajo za več mesecev za nazaj, v njih pa niso prikazani podatki za vse zaposlene, zaradi česar SURS ne more zagotavljati kakovostnih podatkov.

Ocenjuje se, da je bil dosednji način spremljanja podatkov o plačah ustrezen in da so ključni akterji v socialnem dialogu po nepotrebnem ostali brez nujno potrebnih podatkov, zato se poziva k ureditvi nastale problematike na zakonski ravni. SURS je dolžan zagotavljati podatke, ki jih uporabniki potrebujejo pri svojem delu, in posledično se od njega pričakuje proaktivno iskanje rešitev.

Že nekajkrat v preteklosti so socialni partnerji zahtevali, da se tudi plače v zasebnem sektorju prične spremljati na podoben način kot za javni sektor (ISPAP). Želijo, da bi SURS začel objavljati plače v zasebnem sektorju po delovnih mestih in povprečne zneske posameznih elementov plač (osnovne plače, dodatki za neugoden delovni čas in težke pogoje dela, dodatek za delovno dobo in za delovno uspešnost) ter spremljati višino plač po spolu. Prav tako so zahtevali objavo podrobnih podatkov o številu prejemnikov t. i. božičnih oziroma trinajstih plač. Nenavadno je, da SURS skrbi povečanje administrativnega bremena v zasebnem sektorju ravno na področju plač, pri čemer ne išče drugih možnosti. Spremljanje podatkov o plačah za štiri- ali pet-letno obdobje namreč omogoča zgodovinski pregled njihovega gibanja in strukture in ni pripomoček za lažje politične odločitve.

Podpredsednik komisije
mag. Peter Požun, l. r.